

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų GAS)

(COM(2011) 793 final – 2011/0373 (COD))

(2012/C 181/17)

Pranešėjas **Jorge PEGADO LIZ**

Europos Parlamentas, 2011 m. gruodžio 13 d., ir Taryba, 2011 m. gruodžio 14 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų GAS)

COM(2011) 793 final – 2011/0373(COD).

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. kovo 9 d. priėmė savo nuomonę.

479-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. kovo 28–29 d. (kovo 28 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 121 nariui balsavus už, 11 – prieš ir 8 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK džiaugiasi, kad Komisija pagaliau atsižvelgė į daugkartinius Europos vartotojų organizacijų ir EESRK kelete nuomonių išsakytus prašymus ir savo rekomendacijas 98/257 ir 2011/310 sujungė į vieną nuoseklų teisės aktą.

1.2 Vis dėlto, EESRK nuomone, tinkamiausias teisinis pagrindas būtų Sutarties 169 straipsnio 2 dalies b punktas ir 4 dalis, o ne vien tik Sutarties 114 straipsnis, ir, žinoma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 ir 47 straipsniai.

1.3 EESRK rekomenduoja remiantis bendrais struktūriniais principais sukurti „Europos atitikties ženklą“ ir mano, kad juo būtų galima ženklinoti ne tik pasiūlyme nustatytus reikalavimus atitinkančius ginčų alternatyvaus sprendimo (GAS) mechanizmus, bet ir jį suteikti šiems mechanizmomams priklausantiems komercinės veiklos subjektams, ir visa tai turi būti daroma pagal suderintą tvarką ir nieko nekainuoti komercinės veiklos subjektams.

1.4 EESRK mano, kad galimybė GAS procedūras taikyti ir kolektyviniams ginčams yra pirmas žingsnis kuriant ES kolektyvinės teisės kreiptis į teismą sistemą, tačiau rekomenduoja šią galimybę aiškiai įvardyti direktyvoje ir aiškiai apibrėžti, kaip ją bus galima pasinaudoti.

1.5 Vis dėlto EESRK nori dar kartą pakartoti savo nuomonę, kad Europos Sąjungai reikia nedelsiant sukurti suderintą teisminę priemonę, kuri leistų Bendrijos lygmeniu imtis grupinių veiksmų ir kurios jokių būdu nepakeičia šios GAS sistemos, net ir išplėtus jų taikymą kolektyviniams ginčams.

1.6 EESRK pritaria pasiūlymo 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytiems principams, tačiau siekdamas tikrumo ir aiškumo rekomenduoja direktyvoje pateikti rekomendacijose buvusias rungtimosi sistemos ir atstovavimo principų apibrėžtis ir aiškiai nurodyti, kad suinteresuotosioms šalims gali atstovauti advokatai ar trečiosios šalys (pavyzdžiui, vartotojų asociacijos).

1.7 EESRK taip pat rekomenduoja nepriklausomumo principo nekeisti miglotu „nešališkumo principu“, turinčiu kiek kitokią, ne tokią konkrečią reikšmę ir kitokią pobūdį.

1.8 EESRK nenori sutikti ir su tuo, kad šie mechanizmai apimtų ir komercinės veiklos subjektų skundus dėl vartotojų, tačiau atsižvelgiant į Europos smulkiojo verslo akto nuostatas, labai mažoms ir mažosioms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė tam tikrais konkrečiais atvejais ir laikantis nustatytų sąlygų savo ginčus su vartotojais spręsti per GAS mechanizmus.

1.9 EESRK norėtų pabrėžti, kad šis pasiūlymas jokių būdu neturi pakenkti valstybėse narėse pagal jų teisės tradicijas jau veikiančioms ar kuriamoms privalomoms sistemoms.

EESRK sutinka su pasiūlymu, kad GAS subjektų sprendimai neturėtų būti šalims privalomi, tačiau tik tuo atveju, jeigu bus aiškiai užtikrinta, kad šalys galės sprendimą apskusti įprastiems kompetentingiems teismams.

1.10 EESRK rekomenduoja į šį pasiūlymą įtraukti tą patį tekstą, kuris yra įrašytas į pasiūlymą dėl reglamento dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo (GES), kur aiškiai užtikrinama teisė kreiptis į teismą ir atitinkamai nustatoma, kad GAS subjektai neperima teismų funkcijų ir nelaikytini tikrąja teismų „alternatyva“, o yra tik vertinga papildoma ginčų sprendimo priemonė.

1.11 Komitetas rekomenduoja aiškiai ir drąsiai kelti sistemų finansavimo klausimą, ypač turint omenyje tai, kad vartotojų asociacijos ir kai kurios valstybės narės yra nepajėgios didinti išlaidų šioms sistemoms kurti ir kad šis klausimas yra labai svarbus norint užtikrinti sistemos nešališkumą ir nepriklausomumą.

1.12 EESRK manymu, kai kuriuos reikalavimus reikėtų geriau suformuluoti, kad jie būtų aiškesni, ne tokie dviprasmiški ir kad nuostatos būtų veiksmingesnės, todėl rekomenduoja Komisijai atsižvelgti į toliau nuomonėje pateikiamas konkrečias pastabas.

2. Svarbiausios pasiūlymo nuostatos

2.1 Kadangi didelė dalis Europos vartotojų pirkdami prekes ir paslaugas vidaus rinkoje patiria problemų ir jos dažnai lieka neišspręstos;

kadangi rekomendacijos 98/257/EB⁽¹⁾ ir 2001/310/EB⁽²⁾ faktiškai nebuvo įgyvendintos: vis dar yra aprėpties spragų, vartotojams ir įmonėms trūksta informacijos ir skiriasi ginčų alternatyvaus sprendimo procedūrų kokybė;

atsižvelgdama į pastaraisiais metais šiuo klausimu atliktų specialiai užsakytų tyrimų turinį ir išvadas;

atsižvelgdama į 2011 m. sausio mėn. paskelbtų naujausių viešųjų konsultacijų rezultatus ir į 2011 m. lapkričio 29 d. poveikio vertinimą SEC(2011) 1408 final;

Komisija savo pasiūlymu dėl direktyvos siekia:

- a) užtikrinti, kad visi vartotojo ir komercinės veiklos subjekto ginčai dėl prekių pardavimo ar paslaugų teikimo bet kokiame ekonomikos sektoriuje galėtų būti pateikti GAS subjektui, nepaisant to, ar ieškovas yra vartotojas ar komercinės veiklos subjektas;
- b) užtikrinti, kad tuo atveju, kai vartotojas dalyvauja tarpvalstybiniame ginče, jam būtų suteikta pagalba;
- c) užtikrinti, kad GAS subjektai laikytųsi „kelių kokybės principų: nešališkumo, skaidrumo, veiksmingumo ir sąžiningumo“ ir stengtis, kad jie veiktų „nemokamai“;
- d) kiekvienoje valstybėje narėje vienai valdžios institucijai pavesti rūpintis visų GAS subjektų veiklos priežiūra;
- e) užtikrinti, kad valstybės narės nustatytų veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, taikytinas pažeidus vartotojų informavimo nuostatas ir nuostatas, pagal kurias informacija turi būti teikiama kompetentingoms valdžios institucijoms;
- f) užtikrinti, kad valstybėms narėms nebūtų trukdoma priimti arba toliau taikyti galiojančius ginčų (tarp komercinės veiklos subjektų) sprendimo procedūras;

g) užtikrinti, kad valstybės narės galėtų ir toliau taikyti esamas arba nustatyti naujas GAS procedūras, pagal kurias panašūs komercinės veiklos subjekto ir kelių vartotojų ginčai sprendžiami bendrai (kolektyviniai interesai);

h) skatinti valstybes nares plėtoti GAS subjektus, apimančius ir kitų valstybių narių komercinės veiklos subjektus.

2.2 Šiuo tikslu Komisija siūlo pirmiau minėtas rekomendacijas įtraukti į direktyvą ir taip paversti šias nuostatas privalomomis, o vieninteliu teisiniu pagrindu pasirinkti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnį (vidaus rinkos sukūrimas).

2.3 Tačiau direktyvoje nenurodoma, kad komercinės veiklos subjektai privalo dalyvauti GAS procedūrose arba kad šių procedūrų rezultatai komercinės veiklos subjektams yra privalomi.

2.4 Siūlomoji direktyva turėtų būti viršesnė už visus kitus ES teisės aktus, kuriuose nustatytos GAS subjektų steigimą skatinančios nuostatos, išskyrus tuos atvejus, kai tokiais teisės aktais užtikrinama bent lygiavertė vartotojų apsauga.

2.5 Ši direktyva turėtų būti taikoma bet kuriam ilgam laikui įsteigtam subjektui ir siūlo ginčus spręsti pagal GAS procedūrą, įskaitant ir ne *ad hoc* pagrindu sukurtas oficialias arbitražo procedūras.

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK jau ne vienerius metus savo nuomonėse yra kartojęs, kad Komisijos rekomendacijas 98/257/EB ir 2001/310/EB reikėtų paversti nuosekliu teisės aktu, todėl negali nepritari šiai Komisijos iniciatyvai, tačiau, nepaisant toliau išdėstytų pastabų dėl atskirų direktyvos projekto punktų, manome, kad šis pasiūlymas pavėluotas. Be to, galima būtų iškelti klausimą, ar siekiant didesnio tikrumo ir apsaugos nebūtų galima (o gal net reikėtų) vietoj direktyvos priimti reglamentą.

3.2 Grįžtant prie teisinio pagrindo, EESRK mano, kad šiuo atveju svarbu ne tik sukurti vidaus rinką, bet ir apsaugoti vartotojus, o tam tinkamiausias teisinis pagrindas (jeigu 81 straipsnis nebus patvirtintas) būtų Sutarties 169 straipsnio 2 dalies b punktas ir 4 dalis, o ne vien tik Sutarties 114 straipsnis, ir, žinoma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 ir 47 straipsniai.

3.3 Komitetas palankiai vertina tai, kad į direktyvą neįtrauktos procedūros, kurios klaidinančiai pristatomos kaip taikaus ginčų sprendimo procedūros, nors iš tikrųjų tai tik rinkodaros gudrybė, nes atsakinguosius subjektus yra įdarbinęs ir jiems moka komercinės veiklos subjektas, todėl negalima užtikrinti jų nešališkumo ir nepriklausomumo. Kad būtų išvengta abejonių, EESRK siūlo sukurti „Europos atitikties ženklą“ ir mano, kad juo būtų galima ženklinti ne tik pasiūlyme nustatytus standartus atitinkančius GAS mechanizmus (panašus „patikimumo ženklas“ naudojamas Ispanijoje), bet ir jį suteikti šioms mechanizmom priklausantiems komercinės veiklos subjektams siekiant užtikrinti vartotojų pasitikėjimą jais. Visa tai turi būti daroma pagal suderintą tvarką ir nieko nekainuoti komercinės veiklos subjektams.

⁽¹⁾ OL L 115, 1998 4 17, p. 31.

⁽²⁾ OL L 109, 2001 4 19, p. 56.

3.4 Komitetas palankiai vertina tai, kad atsižvelgiant į naująją Direktyvą dėl vartotojų teisių⁽³⁾ išplečiama vartotojo sąvoka, kad apimtų ir dvigubos paskirties sutartis, kurių bendrose sutarties sąlygose verslo tikslai nevyrauja, bet norėtų, kad ši sąvoka būtų aiškiai vartojama direktyvos tekste.

3.5 EESRK džiaugiasi, kad sistemą norima išplėsti ir į ją įtraukti ir tarpvalstybinius ginčus, ir tikisi, kad Komisija pasiūlysi, kad būtų sudarytos sąlygos tokiems atvejais veiksmingai taikyti GAS procedūras (visų pirma elektroninio ginčų sprendimo (GES) procedūras) ir sustiprinti administracinių valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą⁽⁴⁾. Komitetas taip pat patartų Komisijai (panašiai nurodoma ir pasiūlymo dėl GAS reglamento 6 straipsnio 4 dalyje) bent kartą per metus rengti pasiūlymo dėl direktyvos 15 straipsnyje nurodytų kompetentingų nacionalinės valdžios institucijų susitikimus ir juose dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir aptarti GAS sistemų veiklos problemas.

3.6 Komitetas džiaugiasi, kad suteikiama galimybė GAS procedūras taikyti ir kolektyviniams ginčams, ir mano, kad tai yra pirmas žingsnis kuriant ES kolektyvinės teisės kreiptis į teismą sistemą, tačiau galvoja, kad, užuot palikus šį klausimą spręsti valstybėms narėms, būtų buvę geriau, jeigu ši galimybė būtų buvusi aiškiai įvardyta direktyvoje ir joje būtų buvę aiškiai apibrėžta, kaip šia galimybe bus galima pasinaudoti. Todėl EESRK nori dar kartą priminti, ką jau yra daugelį metų kartojęs įvairiose nuomonėse, kad Europos Sąjungai reikia nedelsiant sukurti suderintą teisminę priemonę, kuri leistų Bendrijos lygmeniu imtis grupinių veiksmų ir kurios jokių būdu nepakeičia šios GAS sistemos, net ir išplėtus jų taikymą kolektyviniams ginčams.

3.7 EESRK pripažįsta, kad reikia užtikrinti, kad už GAS sistemos valdymą ir veikimą atsakingi asmenys (darbuotojai, tarpininkai, arbitrai ir kt.) turėtų reikiamų žinių, įgūdžių, patirties, asmeninių ir profesinių savybių, kad galėtų kompetentingai ir nešališkai atlikti savo pareigas, ir kad jiems būtų sudarytos sąlygos, leidžiančios nepriklausomai ir nešališkai dirbti. Todėl EESRK pageidautų, kad šios sąlygos būtų išsamiai išvardytos pasiūlymo tekste, kad visoje Europos Sąjungoje būtų vadovaujama vienodais standartais.

3.8 Komitetas pritaria pasiūlymo 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytiems GAS subjektų veiklos principams, kuriuose kartojami kai kurie iš pirmiau minėtose rekomendacijose buvusių principų. Tačiau kyla klausimas, kodėl nepaminėti tokie esminiai rekomendacijose buvę principai kaip teisėtumas ir laisvė.

Taigi, siekdamas tikrumo ir aiškumo, Komitetas rekomenduoja atskirai pateikti rungimosi sistemos ir atstovavimo principų apibrėžtis ir aiškiai (o ne užuolankomis, kaip tai daroma 8 straipsnio a punkte ir 9 straipsnio 1 dalies a punkte) nurodyti, kad suinteresuotosioms šalims gali atstovauti advokatai ar trečiosios šalys (pavyzdžiui, vartotojų asociacijos).

Galiausiai EESRK nesutinka, kad nepriklausomumo principas būtų pakeistas neapibrėžtu „nešališkumo principu“, turinčiu kiek kitokią, ne tokią konkrečią reikšmę ir kitokią pobūdį.

3.9 EESRK nenori sutikti, kad šie mechanizmai būtų taikomi ir komercinės veiklos subjektų skundams dėl vartotojų, bet ne tik todėl, kad tai prieštarauja daugelyje valstybių narių susiklosčiusioms tradicijoms ir bendrai pozicijai, kurios Komisija ir Europos Parlamentas šiuo klausimu laikėsi daugelį metų. EESRK prieštarauja visų pirma todėl, kad tai paverstų GAS mechanizmus institucijomis, kurios turės spręsti ginčus dėl nemokėjimo, taigi bus apeinama mažos vertės ieškiniams ES sukurta sistema, o GAS sistemą užplūs bylų lavina, paralyžiuosianti reikiamų pajėgumų šiems klausimams spręsti neturinčias sistemas.

Tačiau atsižvelgiant į Europos smulkiojo verslo akto nuostatas, labai mažoms ir mažosioms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė savo ginčus su vartotojais, laikantis nustatytų ir tikslų sąlygų, užsakymų neatsiėmimo, sutaisytų prekių neatsiėmimo, neatvykimo, kai buvo atlikta rezervacija, atvejais spręsti per GAS mechanizmus.

3.10 Komiteto nuomone, šis pasiūlymas jokių būdu neturėtų pakenkti valstybėse narėse pagal jų teisės tradicijas jau veikiančioms ar kuriamoms privalomoms sistemoms.

3.11 EESRK sutinka su pasiūlymu, kad GAS subjektų sprendimai neturėtų būti šalims privalomi, tačiau tik tuo atveju, jeigu bus aiškiai užtikrintas pagrindinis principas, kad vartotojai arba komercinės veiklos vykdytojai galės sprendimą apskūsti įprastiems kompetentingiems teismams. Jeigu to nebus ir GAS sistema neteks visų jai pridėtinę vertę teikiančių aspektų, tokių kaip patikimumas ir veiksmingumas, sunku suprasti, kodėl naujai kuriama sistema apims ir oficialiųjų arbitražo teismų arba kitų panašių mechanizmų sprendimus, kurie iš esmės yra tikrieji teismo sprendimai.

3.12 EESRK apgailestauja, kad į šį pasiūlymą Komisija neįtraukė pasiūlymo dėl reglamento dėl vartotojų GES pateiktos formulės, kurioje atvirai užtikrinama teisė kreiptis į teismą ir atitinkamai nustatoma, kad GAS subjektai neperima teismų

⁽³⁾ Direktyva 2011/83/ES (OL L 304, 2011 11 22, p. 64); EESRK nuomonė OL C 317, 2009 12 23, p. 54.

⁽⁴⁾ Dėl Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų bendradarbiavimo palyginti EESRK nuomonę OL C 218, 2011 7 23, p. 69.

funkcijų ir nelaikytini tikrąja teismų „alternatyva“, o yra tik vertinga papildoma ginčų sprendimo priemonė ⁽⁵⁾.

3.13 Komitetą stebina tai, kad nei šio pasiūlymo aiškinamajame memorandume, nei 2014–2020 m. programoje aiškiai ir drąsiai nekeliamas šių sistemų finansavimo klausimas, nors anksčiau vykusiose konsultacijose vartotojams atstovaujanti asociacija yra tvirtai pareiškusi, kad tai esminis klausimas. Kai kurios valstybės narės negalės padengti padidėjančių sąnaudų, susijusių su naujų subjektų steigimu, tarpininkų ir kito pagalbinio personalo mokymu, vartotojų informavimu ir pagalbos jiems teikimu, ekspertų ataskaitų rengimu ir su naujais administravimui skirtais etatais. Visais lygmenimis šis klausimas laikytas esminiu norint užtikrinti sistemos nešališkumą ir nepriklausomumą ⁽⁶⁾.

3.14 Be to, EESRK, atsižvelgdamas į Europos Parlamento pasiūlymą ⁽⁷⁾, norėtų patarti Komisijai (jeigu ji dar to dar nepadarė) įvertinti, kokiais pagrindiniais reguliavimo metodais valstybės narės vadovaujasi įgyvendindamos Direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų.

4. Konkrečios pastabos

4.1 2 straipsnio 2 dalies a punktas

Žodžių junginys „įdarbinti tik komercinės veiklos subjekto“ yra nekonkretus, dviprasmis. Jį reikėtų pakeisti taip: „šiuo metu turi arba per pastaruosius trejus metus turėjo profesinių, ekonominių ar kitų ryšių, galinčių paveikti jų nepriklausomumą.“

4.2 4 straipsnio e punktas

Apibrėžtis pernelyg miglota ir nepakankamai konkreti. Prie jos reikėtų aiškiai nurodyti, kad vykdydamas savo veiklą, jis turi laikytis nustatytų principų, ir reikalauti pažymos, kad jis priklauso pripažintų subjektų tinklui.

4.3 5 straipsnio 3 dalis

EESRK nesupranta, kokia yra tiksli šios taisyklės taikymo sritis, tačiau nuogaustauja, kad ji gali nebūti tokia veiksminga, kaip tikimasi. Užuoat skatinusi pagal reikalavimus suderinti procedūras integruojant visų GAS mechanizmų veiklą Europos ir nacionaliniu lygmeniu, vadovaujantis bendrų ir identiškų

⁽⁵⁾ Citata iš Pasiūlymo dėl vartotojų GES reglamento: „teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą yra pagrindinės teisės, užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu. Ginčų elektroninio sprendimo procedūromis negalima pakeisti teisminių procedūrų ir vartotojams ar komercinės veiklos subjektams neturėtų būti atimamos teisės dėl teisių gynimo kreiptis į teismus. Todėl nė viena šio reglamento nuostata neturėtų trukdyti šalims naudotis savo teise kreiptis į teisminę sistemą.“

⁽⁶⁾ Žr. šiuo metu rengiamą EESRK nuomonę (INT/608).

⁽⁷⁾ Pranešimas dėl direktyvos dėl tarpininkavimo įgyvendinimo valstybėse narėse, jos poveikio tarpininkavimui ir taikymo teismuose A7/0275/2011, pranešėja A. McCarthy.

sistemų logika, iš tikrųjų ši taisyklė leis valstybėms narėms išsaugoti jų dabartines struktūras ir tik formaliai sukurti papildomą sistemą. Faktiškai tai neišspręstų šiandieninių geografinių ir atskiriems sektoriams būdingų problemų.

4.4 6 straipsnis

EESRK norėtų, kad nustatant reikalavimus įgūdžiams ir nešališkumui ir tikrinant, kaip jie vykdomi, būtų užtikrintas aktyvus verslo ir vartotojų organizacijų dalyvavimas, ypač, kad jie dalyvautų asmenų, kuriems bus pavesta spręsti ginčus, atrankos ir skyrimo procedūrose. Šios užduoties nederėtų patikėti valstybių narių oficialių institucijų valdininkams ir valstybės tarnautojams.

4.5 7 straipsnis

Be „reikalavimų priemonėms“ pasiūlyme taip pat reikėtų numatyti „reikalavimus rezultatams“, kad šių mechanizmų veiksmams duotų kiekybiškai įvertinamų rezultatų tiek tuose sektoriuose, kur teikiama daugiausia skundų, tiek verslininkų teikiamų paslaugų kokybės požiūriu. Šie mechanizmai jų naudotojams turėtų kelti pasitikėjimą.

Be to, labai svarbu, kad valstybės narės užtikrintų, kad GAS subjektai teiktų informaciją apie jų teikiamas paslaugas (informavimo, tarpininkavimo, taikinimo, arbitražo ir kt.), finansinius veiklos rezultatus (ir taip užtikrintų reikiamą šių mechanizmų skaidrumą ir padidintų vartotojų pasitikėjimą) ir apie tai, ar naudotojus tenkina šių subjektų teikiamos paslaugos.

Dėl šio straipsnio 2 dalies EESRK taip pat mano, kad šie subjektai savo įprastiniais komunikacijos kanalais turėtų skelbti ne tik savo metines veiklos ataskaitas, bet ir metinį biudžetą ir arbitražo sprendimų santrauką. Tai nepakenktų nacionalinės teisės aktuose įtvirtintoms taisyklėms dėl asmens duomenų apsaugos, kuriomis įgyvendinama Direktyva 95/46/EB.

4.6 9 straipsnis

EESRK pripažįsta, kad sąžiningumo principą reikia paminėti, tačiau nesupranta, kodėl nepaminėtas 1998 m. kovo 30 d. Komisijos rekomendacijoje nurodytas teisėtumo principas ⁽⁸⁾. Jeigu šios nuostatos nebus tarp direktyvos nuostatų, tai gali pakenkti vartotojams tarpvalstybinių sandorių atvejais, ypač tada, kai vartotojo gyvenamosios šalies įstatymai užtikrina didesnę apsaugą nei valstybės narės, kurioje yra sukurtas GAS mechanizmas. EESRK dar kartą kartoja, kad į šios direktyvos taikymo sritį reikėtų įtraukti teisėtumo principą, kuris užtikrintų, kad GAS subjektų paskelbti sprendimai neatims iš vartotojų to apsaugos lygio, kurį užtikrina atitinkami teisės aktai.

⁽⁸⁾ Joje apie tarpvalstybinius ginčus aiškiai pasakyta, kad „subjektui priėmus sprendimą, vartotojas negali prarasti apsaugos, kurią numato privalomosios nuostatos, taikomos pagal valstybės narės, kuriose vartotojas paprastai gyvena, teisę, tais atvejais, kurie numatyti Romos konvencijos 5 straipsnyje“.

4.7 10 straipsnis

Komitetui susirūpinimą kelia tai, kad šis straipsnis neaiškiai suformuluotas ir todėl vartotojai gali pagalvoti, kad ginčus galima spręsti per GAS subjektą, nors iš tikrųjų komercinės veiklos subjektai privalo tik informuoti apie tai, kad tokie mechanizmai egzistuoja, ir gali būti net nesudarę su GAS subjektu sutarties.

Todėl EESRK ragina Komisiją į pasiūlymą dėl direktyvos įtraukti nuostatą, kad valstybės narės privalėtų pareikalauti iš komercinės veiklos subjektų pateikti šią informaciją prieš pasirašant sutartį, ir tokiu būdu vartotojui būtų sudarytos sąlygos gavus informaciją priimti sąmoningą sprendimą, iš anksto žinant, ar komercinės veiklos subjektas yra pasirašęs sutartį su GAS subjektu ar ne.

EESRK taip pat galvoja, kad, nepaisant šio pasiūlymo 18 straipsnyje numatytų sankcijų, 2 dalyje nurodyto reikalavimo nevykdymas arba dalinis vykdymas, turėtų būti laikomas nesąžininga komercine veikla ir įtrauktas į sąrašą, pridedamą prie Direktyvos 2005/29/EB.

4.8 15–17 straipsniai

EESRK nuogaštuoja, kad šių taisyklių gali neužtekti norint, kad atitinkami subjektai visiškai atitiktų reikalavimus, nes jie vis dar pagrįsti kriterijais, išplaukiančiais iš įsivertinimo. Todėl labai svarbu, kad Komisija pasisakytų už tai, kad prižiūrint šiuos mechanizmus per atitinkamas atstovaujamasias atskirų sektorių organizacijas betarpiškai dalyvautų ir pilietinė visuomenė⁽⁹⁾.

2012 m. kovo 28 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ Panašiai kaip Italijoje: nors šalyje veikia viešasis GAS subjektas, jo veiklą prižiūri vartotojų atstovai ir energetikos bendrovės, ir pirmieji aktyviai dalyvauja mokant šiame subjekte dirbančius specialistus.

PRIEDAS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Nuomonės

Šie skyriaus nuomonės punktai buvo pakeisti atsižvelgiant į Asamblėjos priimtus pakeitimus, nors daugiau negu 1/4 balsų buvo atiduota už tai, kad būtų paliktas pradinis tekstas (pagal darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnio 4 dalį).

a) 1.8 punktas

„EESRK nesutinka ir su tuo, kad šie mechanizmai apimtų ir komercinės veiklos subjektų skundus dėl vartotojų.“

b) 3.9 punktas

„EESRK nesutinka, kad šie mechanizmai būtų taikomi ir komercinės veiklos subjektų skundams dėl vartotojų, bet ne tik todėl, kad tai prieštarauja daugelyje valstybių narių susiklosčiusioms tradicijoms ir bendrai pozicijai, kurios Komisija ir Europos Parlamentas šiuo klausimu laikėsi daugelį metų. EESRK prieštarauja visų pirma todėl, kad tai paverstų GAS mechanizmus institucijomis, kurios turės spręsti ginčus dėl nemokėjimo, taigi bus apeinama mažos vertės ieškiniams ES sukurta sistema, o GAS sistemą užplūs bylų lavina, paralyžiuosianti reikiamų pajėgumų šiems klausimams spręsti neturinčias sistemas.“

Šie pakeitimai buvo svarstomi kartu pagal darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnio 4 dalį.

Balsavimo rezultatai

Už	80
Prieš	52
Susilaikė	19